

Bode

BO begrijpt en helpt werknemers in het beroepsonderwijs

nummer 5 oktober 2023

Nieuwe cao mbo en hbo

*De salarissen in
het onderwijs*

pagina 24

Nieuwe cao mbo

pagina 7

*Leden reageren enthousiast
op cao hbo 2023-2024*

pagina 12

- 3 Voorwoord
- 4 Column mbo
- 6 Kort MBO-nieuws
- 10 Buitenissige verhalen voor bij de centrale verwarming
- 12 Column hbo
- 14 Kort HBO-nieuws
- 18 Interview met nieuw lid Cees van Berkel
- 20 Personele wijzigingen
- 22 Nieuws uit de protestants-christelijke vereniging
- 24 Uit de sectie OOP
- 26 Uit het VDL-bestuur
- 29 Gezocht - leden klankbordgroep mbo en hbo
- 30 In memoriam
- 31 Van de redactie

B0de
18e jaargang, nummer 5, oktober 2023

Dit tijdschrift is een intern informatie-orgaan van BO.
ISSN-1872-0552

Eindredacteur
Eelco Roffel
p.a. Postbus 295, 4100 AG Culemborg
info@bo.nl
06 28639205

Advertenties
info@bo.nl

Vormgeving en illustraties
álleburen ontwerp bureau
alleburen.nl

Druk
Drukkerij Knoops B.V.
077-351 61 16 / info@drukkerijknoops.nl

BO
Vakbond voor het beroepsonderwijs en vo

Postbus 295, 4100 AG Culemborg
0345 - 531931
info@bo.nl
www.bo.nl

Bezoekadres
Parallelweg West 15B, 4104 AX Culemborg

Afdeling Juridische Zaken
0345 - 533771 / info@bo.nl
Individuele rechtspositionele bijstand wordt verleend
conform het Reglement Rechtsbijstand

Redactionele artikelen en artikelen onder naam vallen buiten de
verantwoordelijkheid van BO. Mededelingen van het hoofdbestuur
of een bestuur van een sector, sectie of afdeling, alsmede artikelen
onder naam vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie.

door: Sense de Groot, voorzitter BO

Blijkens een recent rapport van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) presteert het middelbaar beroepsonderwijs – afgezet tegen andere landen – goed. Als het om de toeleiding naar de arbeidsmarkt gaat doet Nederland het uitzonderlijk goed. Dat geldt ook voor het hoger beroepsonderwijs.

Dag in dag uit werken docenten aan deze succesvolle toeleiding van studenten naar de arbeidsmarkt, en aan de persoonlijke ontwikkeling en de volwaardige deelname aan de samenleving. Een samenleving die zich in toenemende mate kenmerkt door onzekerheden en stroomversnellingen.

En dus is het voor docenten belangrijk de ruimte te krijgen en te nemen om het “dag-in-dag uit-perspectief” regelmatig in te wisselen voor het langetermijnperspectief. Om blijvend succesvol studenten op te leiden en te begeleiden.

Docenten weten als geen ander wat er speelt bij studenten en welke ontwikkelingen invloed gaan krijgen op de inhoud en de organisatie van hun onderwijs. De zorgen van deskundigen over het welzijn van studenten onderstrepen voor docenten doorgaans wat zij meemaken. Het vraagstuk van het opleiden van studenten in een snel veranderende samenleving ontgaat docenten niet.

Wat wel dreigt, is dat politici en beleidsmakers de antwoorden op dit vraagstuk gaan formuleren, waardoor docenten slechts verrichten c.q. uitvoeren wat door anderen is bedacht.

Bij de ontwikkeling van goed onderwijs kun je de docent niet buiten beschouwing laten.

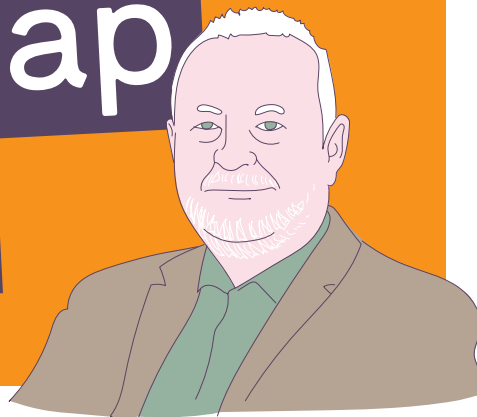
De professionele autonomie van de docent houdt in dat hij intensief betrokken is en wordt bij het richten (het ontwikkelen van oplossingsrichtingen voor dat vraagstuk) en bij het inrichten (het bepalen van de organisatie van deze oplossingsrichtingen). Pas dan kunnen docenten verrichten (dag in dag uit goed onderwijs verzorgen). Onderwijs dat door inhoud en organisatie studenten succesvol op weg helpt in hun persoonlijk, maatschappelijk en economisch leven.

De onlangs verschenen toekomstverkenning voor middelbaar beroepsonderwijs, hoger onderwijs en wetenschap (Vandaag is het 2040) biedt een uitstekende basis om de onderwijssectoren in hun samenhang en de impact van trends daarop te beschouwen.

Het is van wezenlijk belang bij deze beschouwing docenten intensief te betrekken. Het gaat over het heden en de toekomst van hun beroep. Bij de ontwikkeling van goed onderwijs – het richten en het inrichten – kun je de docent niet buiten beschouwing laten.

Hoe verder met het vak burgerschap in het mbo

door: Hans Lombarts

Er spelen naar mijn mening een aantal kwesties rondom het vak burgerschap in het mbo.

Een eerste punt is dat de scholen graag meer uren vrijmaken voor het beroep, het pure vak, het beroeps-onderwijs. Op zich begrijpelijk, want echte vakmensen met goede praktische vaardigheden zijn nodig. Burgerschap komt dan niet zo uit en kost (les)tijd maar is wel verplicht. Dan wordt er wel eens creatief naar oplossingen gezocht die het vak burgerschap niet voldoende tot zijn recht laten komen. Een voorbeeld uit mijn beroepspraktijk, vanuit het management bedacht: een "maatschappelijk project" doen, een gastles organiseren (politie, vakbondsvertegenwoordiger of ex-drugs-verslaafde uitnodigen in de klas) en ook een excursie (de Tweede Kamer of rechtbank eenmaal bezoeken). En dan de studenten een afsluitend portfolio laten maken en dan kunnen daarna de uren in de andere lesperiodes van het schooljaar verder besteed worden aan andere lesactiviteiten, niet zijnde burgerschap.

Het vak burgerschap moet mijns inziens duidelijk en herkenbaar en met een serieuze omvang qua uren worden ingeroosterd.

Een tweede punt is hoe de docenten gekozen worden die het vak burgerschap gaan geven. Op dit moment kan een mbo-school zelf bepalen of ze een vakdocent die al in dienst is (geen burgerschapsbevoegdheid) en/of met relevant geachte werkervaring, bekwaam achten om ook rekenen, taal of burgerschap te laten geven. Dan is het verleidelijk om het rooster van een docent die nog enkele uren heeft "openstaan" even met deze lesuren op te vullen of een docent die langzaam richting pensioen gaat dat nog enkele jaren te laten geven. Terecht vindt de minister dat de lat omhoog moet bij burgerschapsonderwijs. Er komen dan ook 20 kwalificatie-eisen en het wordt minder vrijblijvend.

De expertgroep burgerschapsonderwijs van de minister adviseerde echter ook om de scholen te verplichten alleen bevoegde docenten in te zetten voor taal, rekenen en burgerschap. Minister Dijkgraaf is nog niet overtuigd dat een bevoegdheidseis passend is voor het mbo en wil

eerst het veld consulteren. En... de MBO Raad is tegen! Zij stellen dat de bevoegdheidseis voor basisvaardigheden in het mbo niet gaat werken. Je krijgt dan twee systemen van bevoegdheden naast elkaar. Je hebt nu ook eerstegraads docenten, tweedegraads docenten, zij-instromers met PDG, enzovoort. Dat is al zo en dat kan. Een ander argument om tegen bevoegde docenten burgerschap te zijn, is dat, volgens de MBO Raad, het lerarentekort groter wordt als je alleen bevoegde docenten mag inzetten! Verder argumenteren zij dat de reguliere lerarenopleidingen geen aandacht besteden aan de diverse beroepscontexten die voor het mbo cruciaal zijn. Bevoegde docenten burgerschap zouden in de redenering van de MBO Raad dus niet juist opgeleid zijn om in het mbo les te kunnen geven!

Als onderwijsman en vakbondsman kies ik voor kwaliteit en alleen bevoegde docenten; overigens voor ieder vak in het mbo.

Uit het onderzoek van de expertgroep over de professionele achtergrond van docenten die de basisvaardigheden geven in het mbo komt een, voorzichtig geformuleerd, zeer gemengd beeld naar voren en zeker geen ideale situatie. Zij adviseren daarom bij burgerschap meer eenduidigheid, een duidelijker profiel en alleen bevoegde docenten burgerschap. Als onderwijsman en vakbondsman kies ik voor kwaliteit en alleen bevoegde docenten; overigens voor ieder vak in het mbo.

Een derde punt is de huidige vrijblijvendheid van het vak burgerschap in het mbo. Minister Dijkgraaf ziet dat deels ook en wil iets van een passende resultaatverplichting invoeren. Verplichte thema's, meer praktisch aansluitend op de beroepspraktijk en het dagelijks leven en verder beter omschrijven wat studenten moeten kennen en

kunnen en dat moet zichtbaar gemaakt kunnen worden. De expertgroep burgerschapsonderwijs van de minister adviseerde echter een echt schoolexamen burgerschap, géén centraal examen. Anders blijft het desondanks vrijblijvend en zullen veel studenten het vak burgerschap niet serieus blijven nemen.

"Mijnheer, is dit uur, dit vak verplicht? Moet ik komen, aanwezig zijn? Telt dit mee voor mijn examen of diploma," hoorde ik vaak.

Zelfs als niet iedere mbo-student intrinsieke motivatie heeft voor Nederlands, rekenen en burgerschap (maar het is wel belangrijk voor hen), beweer ik dat sinds Nederlands en rekenen wel een examen kennen in het mbo, deze vakken door de studenten gezien worden als serieuze vakken. Ik pleit voor een schoolexamen burgerschap in het mbo.

Mogelijkheid om meestertitel te behalen in het mbo

Minister Dijkgraaf deed onlangs de suggestie om studenten met een mbo-diploma de vrijwillige mogelijkheid te bieden om zich verder te kunnen ontwikkelen tot het meesterniveau. Op de universiteit kunnen studenten na hun studie eventueel een promotietraject starten. Het zou consequent zijn en van waardering voor de goede

beroepsbeoefenaar getuigen om zoiets ook in het mbo te doen. In Noorwegen gebeurt dat al veel. In Nederland op beperkte schaal ook. Daar waar enerzijds wordt verzocht dat als je niet goed genoeg bent voor "hoger onderwijs" je dan maar mbo moet gaan doen, heeft, anderzijds, iedereen respect en waardering voor (willekeurig voorbeeld) meester patissier Robert van Beckhoven. Hij is waarschijnlijk een echt rolmodel in zijn vak en zorgt voor een positieve uitstraling in en buiten het vakgebied. Het meesterschap is een standaard voor excelleren. Als je in Duitsland iets wilt laten maken of doen, vraagt men je of dat wel door een echt "Meisterbetrieb" gedaan wordt. Zo ja, dan is er respect en waardering, ook financieel.

Het is van groot belang dat vakmensen zich kunnen blijven ontwikkelen. Er zijn in Nederland enkele branches waar een meestertitel al mogelijk is. Dat zijn schoorsteenvegers, stukadoors en de horeca (meesterkok, wijnmeester/sommelier). Diverse branches in het beroepenveld hebben hun interesse kenbaar gemaakt voor herintroductie van de meestertitel. Als die branches aan de slag gaan met het definiëren van een standaard voor de meestertitel kunnen zij ondersteuning krijgen van het CINOP. Nog meer excelleren in je vak is niet verplicht maar de mogelijkheid faciliteren om eventueel een meestertitel te behalen, vind ik een goede zaak. Met verbazing heb ik dan ook kennisgenomen van het plan van enige wo-scholen om de (toch echt vrijwillige) mogelijkheid om cum laude af te studeren, te willen afschaffen.

Minister Dijkgraaf stuurt brief aan alle leerbedrijven/ praktijkopleiders

De minister dankt de praktijkopleiders voor hun belangrijke rol bij het opleiden van goede vakmensen. Voldoende stageplekken blijven essentieel. Verder worden belangrijke afspraken uit het Stagepact toegelicht zoals: minimaal drie keer per stage overleg tussen de begeleider vanuit school en de praktijkopleider, waarvan minimaal één overleg fysiek zou moeten zijn. Ook wordt er op gewezen dat stagediscriminatie uitgebannen moet worden en wordt de pilot rondom "stagematching" (rechtstreekse plaatsing van eerstejaars studenten zonder eerst een "klikgesprek" tussen student en leerbedrijf) toegelicht. En... de minister pleit voor een passende financiële vergoeding voor de stagiairs. Verder wijst de minister de leerbedrijven op de subsidieregeling praktijkleren voor leerbedrijven en dat er veel info voor hen te vinden is op de website van SBB.

Minister Dijkgraaf stuurt brief aan ieder mbo-student

De minister vertelt dat hij trots is op het mbo en de mbo-studenten en dat het mbo echt belangrijk is voor Nederland. Verder dat alle studenten gelijk zijn (mbo, hbo, universiteit) en dat mbo-studenten dan ook aan alle activiteiten voor studenten mee moeten kunnen doen, inclusief introductiedagen, sporten en buitenlandse stages. Ook is het belangrijk dat alle studenten zich veilig voelen op school en op de stage. En verder dat stage de student geen geld mag kosten en dat hij de leerbedrijven heeft gevraagd om te komen tot een stagevergoeding. Ook aan de student wordt uitgelegd dat stagediscriminatie echt verboden is en wat de pilot over stagematching inhoudt. Tot slot wijst de minister iedere mbo-student op een website waar veel info te vinden is: www.ikbenmbostudent.nl

Nieuwe cao mbo

De onderwijsvakbonden en de werkgevers in het mbo (MBO Raad) hebben ingestemd met het onderhandelars-akkoord voor de nieuwe cao mbo. De nieuwe cao is nu definitief en loopt van 1 juni 2023 tot 1 juni 2024. Gemiddeld bedraagt de loonstijging 10%. Toelichting bij "gemiddeld": in feite is er een loonstijging tussen 8,8% (de allerhoogste loonschalen in het mbo) en 12,7% (de allerlaagste loonschalen in het mbo). De medewerkers in de lagere loonschalen krijgen dus wat meer omdat bijvoorbeeld 10% loonstijging over 2000 euro anders uitpakt dan 10% over 7000 euro. Een groot deel van de loonstijging vindt plaats per 1 juli 2023 en wordt alsnog verrekend. Het resterende deel van de loonstijging vindt plaats per 1 januari 2024. Ook komt er nog een eenmalige uitkering van 1000 euro bruto (bij een fulltimebaan en anders naar rato) voor medewerkers die op 1 juli in dienst waren. Alle loonafspraken zijn pensioengevend. Andere belangrijke punten uit de nieuwe cao-mbo zijn onder andere:

- Salarismix-functiemix. Hierover zijn geen nadere afspraken gemaakt. De onderwijsbonden, o.a. BO, willen dat meer docenten doorstromen naar de salarisschalen LC en LD. De bestaande afspraak, dat de verhouding tussen docenten in loonschaal LB en docenten in loonschaal LC (uitgangspunt is het jaar 2020) niet verslechtert, blijft echter gehandhaafd.
- Aandacht voor behoud en begeleiding startende docenten. Er komt meer budget/tijd, 6,25% van de normjaartaak, om startende docenten te begeleiden en goed in te werken en voor hen in de inwerktijd dus wat minder lesuren en/of andere taken.
- Stagevergoeding: Er is ook afgesproken dat iedere mbo-school een regeling moeten opstellen voor stagiairs die stagelopen op een mbo-school. Zij ontvangen minimaal 250 euro krijgen bij een voltijdstage.

Basisvaardigheden Nederlands, rekenen en burgerschap

De Onderwijsinspectie (en zij niet alleen) is al jaren ontevreden over het dalende niveau van de basisvaardigheden op het gebied van Nederlandse taal, rekenen en burgerschap. Minister Dijkgraaf wil dat deze basisvaardigheden verbeteren. Op het gebied van taal en rekenen moet iedere student minimaal niveau 2F behalen. Een aparte expertgroep is daarnaast bezig met de kwalificatie-eisen voor Nederlands. Bij rekenen zijn recent nieuwe eisen ingevoerd en daar verandert nu niets aan. Ook de kwalificatie-eisen voor burgerschap worden aangescherpt, maar het advies om er een verplicht examenvak van te maken, neemt de minister vooralsnog niet over. Wel moeten schoolbesturen, in samenspraak met studenten en docenten, kunnen uitleggen en laten zien hoe burgerschap op school wordt gegeven en wat studenten leren. Daar kan de Onderwijsinspectie dan beter op toezien.

Verplicht in het programma burgerschap zijn herkenbare aandacht voor democratische waarden als vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit en ook wat de student moet kunnen en kennen. Vanaf het studiejaar 2024-2025 komen er hieromtrent 20 nieuwe kwalificatie-eisen. Voor alle basisvaardigheden gaat gelden dat ze meer beroepsgericht en ook meer maatschappelijk gericht moeten worden. Een moeilijk punt betreft de hogere eisen voor de docenten die de basisvaardigheden geven. Volgens de onderwijsbonden - en ook zo geformuleerd in het coalitieakkoord van december 2021 - worden de basisvaardigheden alleen nog door bevoegde docenten gegeven. Ook de expertgroep adviseerde de minister om de bevoegdheidseis in te stellen. De MBO Raad bleek hier geen voorstander van! De minister wil eerst nog het veld consulteren, voordat hij definitief beslist over de bevoegdheidseis voor de basisvaardigheden in het mbo.

Urennorm mbo en meer

De begeleide onderwijstijd in het mbo bedraagt op dit moment 600 uur per jaar. Er is nu een conceptwetsvoorstel om deze urennorm te gaan verlagen naar 500 uur. Een internetconsultatie over deze conceptwet loopt nu. De scholen willen meer tijd voor “innovatieve leer- en werkvormen” en zouden daarvoor dan 100 uur onderwijstijd op jaarbasis gaan krijgen. Minister Dijkgraaf denkt zelf dat de arbeidspraktijk dan meer onderdeel kan worden van het beroepsonderwijs en dat dit de motivatie van de studenten kan verhogen. Er is nog een ander wetsvoorstel. Het draagt de naam “Wet verbetering aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt”. De bedoeling ervan is om de ontkoppeling van keuzedelen en kwalificaties in het mbo formeel te regelen. Meer vrijheid voor scholen en studenten bij het kiezen van keuzedelen en ook wanneer deze te kiezen tijdens de opleiding.

De derde leerweg

Nog een ander wetsvoorstel voor het mbo. Nu wordt het nog de derde leerweg in het mbo genoemd maar het voorstel is (naast de bekende bol en bbl-opleidingen) deze route de loopbaanbegeleidende leerweg te gaan noemen (lbl). Er komen regels voor de zogenoemde derde leerweg. Deze leerweg is vooral bedoeld voor volwassenen die zich willen omscholen of die alsnog een erkend diploma willen halen. Deze opleidingen worden niet vanuit het rijk bekostigd. Onderwijsinstellingen willen, in het kader van een leven lang ontwikkelen, het mbo-aanbod toegankelijke en flexibeler maken voor volwassenen die al werken of werkzoekend zijn.

Vernieuwde Arbocatalogus mbo

In de Arbocatalogus MBO hebben de vertegenwoordigers van de werkgevers en werknemers, namelijk AOB, CNV Onderwijs, FvOv (BO) en de MBO Raad vastgelegd wat er minimaal moet gebeuren om te voldoen aan de doelvoor-schriften uit de Arbowet. Overkoepelend gebeurde dit vanuit de Stichting Onderwijsarbeidsmarktfonds MBO (SOM). Alles in de arbeidsmarktcatalogus heeft betrekking op de mbo-scholen en hun studenten en werknemers. Nu is de Arbocatalogus recent geheel vernieuwd, veel duidelijker geworden en meer praktisch hanteerbaar gemaakt. Heel nuttig voor Ondernemingsraadsleden, Studentenraadleden, management in het mbo, en iedereen die bezig is met veiligheid, gezondheid en welzijn in het mbo. Op ieder hoofdthema kan er nu steeds gezocht worden naar: Algemene informatie, Normen en wetgeving, Maatregelen en praktijkvoorbeelden en tools. Vaak zijn er ook nog subthema's te vinden. Veel info is ook te vinden op: arbocatalogusmbo.nl

Vervolg STAP-budget

Op 18 september 2023 en op 15 november 2023 zijn de allerlaatste datums om de STAP-subsidie voor scholing van 1000 euro te kunnen aanvragen. Alleen, door de overheid, erkende opleidingen komen nog in aanmerking. Het beschikbare budget is verlaagd naar 10 miljoen euro en per 1 januari 2024 wordt de regeling afgeschaft.

Regels studiefinanciering bij mbo'ers vaak onbekend

Uit onderzoek van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) blijkt dat 9 op de 10 ouders van mbo-studenten niet precies weet hoe de studiebeurs in elkaar steekt en een derde van de ouders niet alle hulpmiddelen (zoals de ov-jaarkaart) kent. Sinds 1 september 2023 hebben mbo studenten:

- Net als hbo en universitaire studenten recht op studiefinanciering. Thuiswonende studenten hebben recht op een basisbeurs van 110,30 euro per maand. Voor uitwonende studenten is de basisbeurs 439,20 euro, inclusief een tijdelijke verhoging van 164,30 euro vanwege de inflatie.
- Mbo studenten kunnen een aanvullende beurs aanvragen als hun ouders minder dan 60.000 euro per jaar verdienen. Uit onderzoek van het Centraal Planbureau blijkt dat mbo studenten relatief vaak de aanvullende beurs mislopen. In 2019 kwam ongeveer de helft van de mbo'ers in aanmerking voor die beurs maar deed een kwart geen aanvraag.
- De basis- en aanvullende beurs is voor mbo niveau 1 en 2 studenten altijd een gift, ook als de student de opleiding niet of niet op tijd afmaakt. De basis- en aanvullende beurs is in andere gevallen een prestatiebeurs, hetgeen betekent dat een student binnen 10 jaar zijn diploma moet hebben gehaald. Lukt dat niet dan worden die beurzen omgezet in een lening. Dit geldt niet voor mbo studenten niveau 1 en 2. Mbo'ers die de BOL route volgen hebben geen recht op studiefinanciering. Zij verdienen geld met hun stages.
- Vanaf 1 januari 2024 mag een mbo-student onbeperkt bijverdienen. Nu ligt de grens nog op 16.000 euro per jaar.
- Een mbo student die zijn opleiding heeft afgerond, mag voortaan de studieschuld in 35 jaar terugbetalen. Eerder gold er voor het mbo een kortere terugbetaalperiode van 15 jaar.
- Een mbo student die na zijn opleiding een hbo opleiding gaat volgen kan dat zonder risico doen. Indien een mbo student na een jaar de hbo opleiding verlaat wordt de opgebouwde schuld kwijt gescholden. Lukt de studie niet dan hoeven de basisbeurs, aanvullende beurs en studenten-ov niet te worden terugbetaald.

Buitenissige verhalen voor bij de Centrale Verwarming

Het begin van een cursusjaar. Nieuwe rondes, nieuwe kansen. Wat zal er nu weer mogelijk zijn? Wellicht even terugblikken op het vorig cursusjaar? In het juni-tijdschrift de BODE van onze vakbond pleitte een medeschrijver aan het blad, Hans Lombarts, voor een nogal revolutionair idee. Schaf het mbo en hbo af. Zo dat is nog eens een voorstel. Opgeruimd staat netjes. Altijd goed om even flink de zaak op te schudden.

Hans kwam vervolgens wel met een idee om het beroeps- onderwijs opnieuw in te richten met allerlei clusters. Hoofdclusters zelfs. Tja ook zo een term. En zo dwaalde ik met mijn gedachten af naar lang vervlogen tijden waarin ik met een collega een doorstroommodule organiseerde om de studenten versneld in het hbo te laten studeren. We verzorgden een programma in het laatste jaar van het mbo waarin de laatstejaars een programma konden volgen waarna ze in het tweede leerjaar van het hbo konden instromen. Van de ongeveer 40 deelnemers lukte het ongeveer een kleine tiental om dat programma ook succesvol af te sluiten.

We hebben dat programma zes jaar aangeboden. In die tijd bezochten we herhaaldelijk onderwijsconferenties waarbij er allerlei reflecties te horen waren over de relatie tussen mbo en hbo. Een serieuze onderwijskundige verkondigde aldaar met een strak gezicht dat het vmbo grondstoffen produceerde, het mbo zorgde voor halfbrikat en het hbo kon er ten slotte een eindprodukt van maken. Ik denk dat deze onderwijskundige in het huidige tijdsgewricht nauwelijks levend uit het conferentieoord zou kunnen vertrekken. Een gerichte elleboogstoot zou wel eens zijn of haar deel kunnen zijn. Ik weet niet meer of het een dame of heer betrof. Maar ook dat zijn vloeibare begrippen in de moderne tijd.

Mijn collega en ik vonden dat er ook behoorlijk wat prietpraat op die conferenties te horen was. Mijn collega stelde dat het best mogelijk was eerst het hbo af te ronden en vervolgens pas de studie op het mbo aan te vangen. Kijk dat is nog eens een origineel idee. Zoals Karel van het Reve al stelde, zijn mensen slechts zelden in staat een origineel idee te bedenken maar imiteren ze de gedachten die ze ergens hebben opgevangen. En als men dan in staat is iets bijzonders te bedenken zijn er velen niet in staat dat onder woorden te brengen. Aldus de woorden van de slavist die al zeer lang niet meer onder ons is.

Ik hou van originele ideeën. Wellicht heb ik er nog eentje. Let wel het is maar een idee hoor. Wellicht niet aan te raden om het ook in het echt te gebruiken. Maar als gedachteoefening altijd nuttig en grappig. Als men het diploma nu eens niet aan het eind van de opleiding uitreikt maar aan het begin van de opleiding. Vervolgens spreekt men een periode af van twee jaar waarin men aantoont dat men het diploma waard is. Dus een chirurg met zo een diploma heeft twee jaar de tijd om succesvolle operaties uit te voeren. Na die twee jaar wordt het diploma definitief vastgesteld. Hopelijk zijn er in die periode van twee jaar niet al te veel doden gevallen.

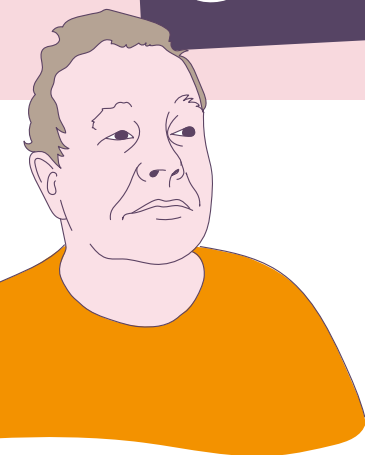
Ach, de tijd is rijp voor wat gekke experimenten in het onderwijs toch? Laten we eens wat proberen. Het onderwijs schijnt nogal in niveau te dalen, heb ik begrepen uit verschillende berichten. Tijd voor experimenten!?!?

Mijn collega en ik vonden dat er ook behoorlijk wat prietpraat op die conferenties te horen was.

door: Henny Heima

Leden reageren enthousiast op cao hbo 2023-2024

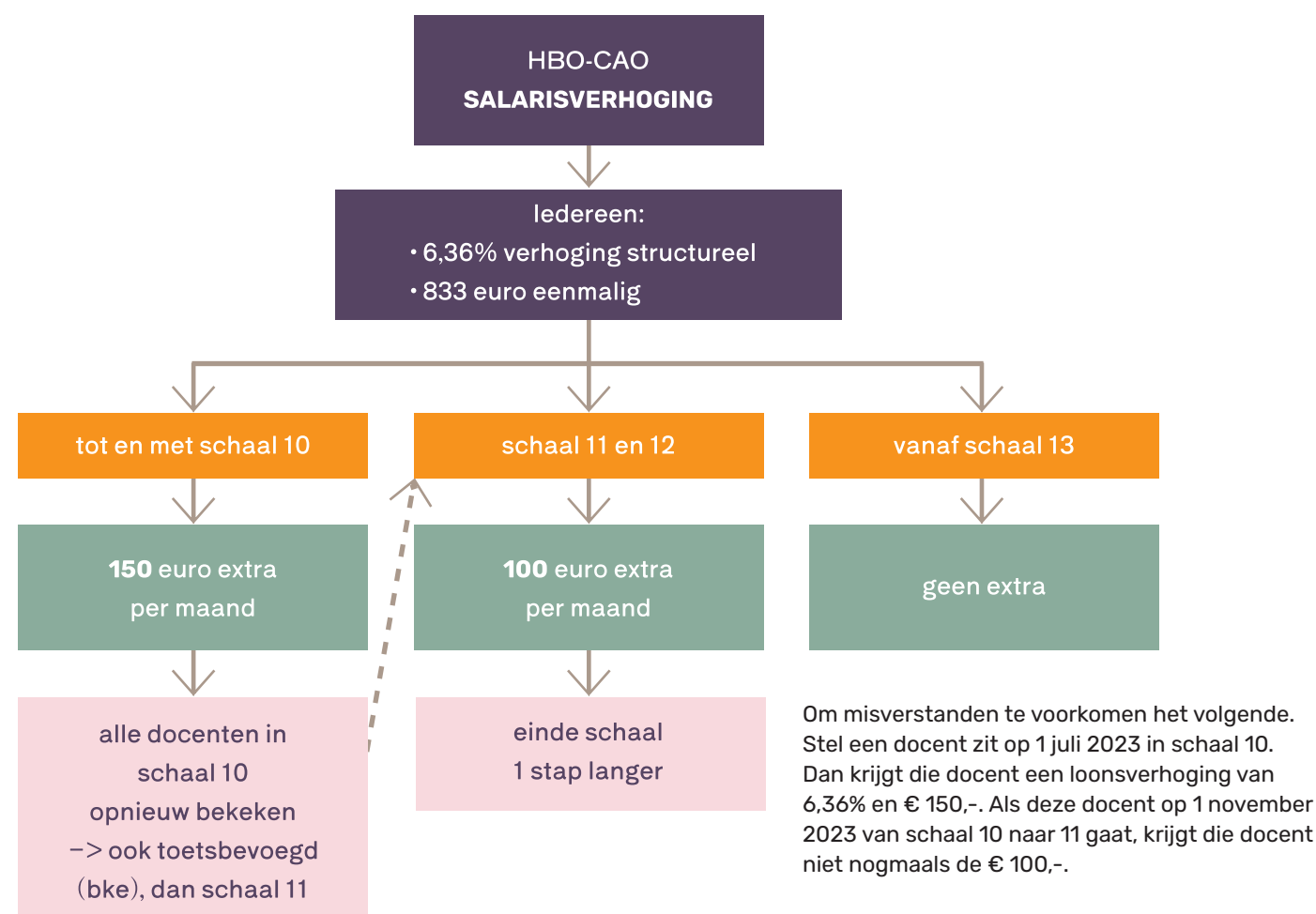

door: Marco Mosselman

Naar aanleiding van het onderhandelaarsakkoord hebben wij zoals u weet een ledenraadpleging gehouden. 93% van de leden stemde voor het akkoord. De reacties van leden waren: "Een mooi akkoord dat goed zorgt voor de lagere schalen!", "Goed werk. Dank voor de moeite die jullie voor ons als werknemers doen!", "Goed gedaan!", "Bedankt voor het voeren van deze lastige onderhandelingen!", "Keurig gedaan! Goed dat lagere salarissen procentueel meer stijgen. Houdt dat de komende jaren zo vol!", "Blij me deze financiële verhoging", "Heel blij met de ombudsfunctionaris".

Een lid merkte op dat de salarisverandering zeer onduidelijk was. Ik denk dat bijgaand schema verhelderend is.

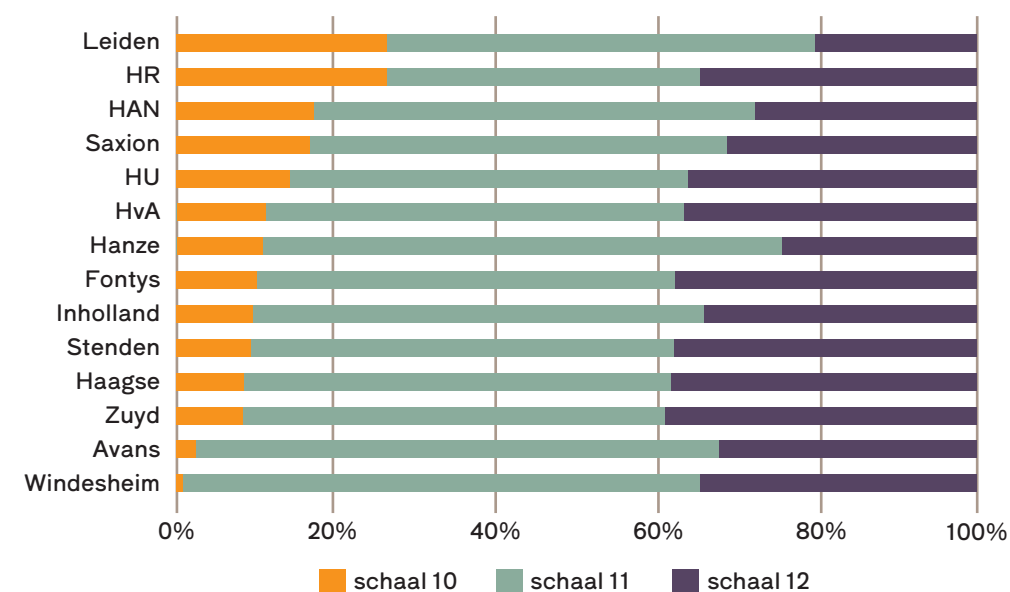
Toch denken wij dat dit akkoord op dit moment het hoogst haalbare is in de cao.

Wij gaan ervan uit dat met de afspraak dat docenten die in schaal 10 zitten en hun bke hebben in schaal 11 worden ingedeeld ervoor gaat zorgen dat meer docenten in schaal 11 gaan komen. Voor sommige hogescholen is er werk aan de winkel zoals uit onderstaand overzicht blijkt. Met name de Hogeschool Leiden maar ook de Hogeschool Rotterdam, de Hogeschool Arnhem Nijmegen, Saxion en de Hogeschool Utrecht hebben relatief veel docenten in schaal 10. De Hogeschool Leiden heeft de afgelopen jaren overigens wel stappen gemaakt. In 2018 zat maar 24 % van de docenten in schaal 11. In 2022 zat 43% van de docenten in schaal 11.

van schaal 12 is € 700,- en vervolgens is het verschil tussen eind 12 en eind 13 € 300,-. Een lid schrijft: "Dit is nu een cao waarin inkomenspolitiek wordt bedreven. We hebben al een progressief belastingstelsel, maar nu word ik dubbel aangepakt. Straks wordt de hoogte van de zorgpremie ook nog afhankelijk van het inkomen. Als docent in schaal 13 wordt je nu gestraft. Het verschil met eind schaal 12 is nu nog maar 300 euro. De verschillen tussen 10 en 11 en tussen 11 en 12 zijn veel groter. Het klopt gewoon niet. En doe iets aan de werkdruk. Regel liever dat wij standaard 200 uur krijgen voor indirecte taken, i.p.v. koffie- en theepauzes. Die pauzes worden toch niet opgenomen, omdat de werkdruk hoog is." En een ander lid reageert met: "In deze cao wordt er inkomenspolitiek gevoerd maar daar is een cao niet voor. Inkomenspolitiek wordt in Nederland al gevoerd door de overheid. Mensen met lage inkomens krijgen immers ziekte-kostentoeslag, huurtoeslag, energietoeslag en hun kinderen een aanvullende beurs als ze studeren. Bovendien: zouden er nog veel docenten/teamleiders zijn die zich extra willen inspannen met extra taken en verantwoordelijkheden voor bruto € 3.600,- per jaar?"

Hbo-docenten in schalen 10,11 en 12

Een aantal kritische opmerkingen was er ook. Een lid dat in schaal 11 zit, maar niet aan het eind van schaal 11 merkte op "docenten niet in eindschaal krijgen 8,34% dus een stuk minder dan de 11,33% die in de toelichting op het akkoord stond". Dat klopt. Die 11,33% geldt alleen als je in het eind van die schaal zit. 75% van de docenten zit in de laatste trede van hun salarisschaal, maar 25% niet. Wel is het zo dat degenen die nog niet aan het eind van schaal 10, 11 of 12 zitten uitzicht houden op dat hogere maximum. Aangezien een verhoging met het normpercentage (vroeger noemden we dat een periodiek) gelijk is aan een percentage van het maximum van de schaal, neemt het aantal tredes in een schaal niet toe, maar neemt de afstand tussen het salaris voor de verhoging en na de verhoging toe.

Een andere opmerking van een lid was "het is een akkoord dat ver verwijderd van de 14,3% is en wat is er gebeurd met de vaste 200 uur die in de eisen stond". Ook die opmerking is terecht. Toch denken wij dat dit akkoord op dit moment het hoogst haalbare is in de cao. Een pijnpunt zit ook bij een aantal leden dat schaal 13 heeft. In de nieuwe cao neemt het verschil tussen eind van schaal 13 en eind van schaal 12 af van € 500,- per maand tot € 300 per maand. Het verschil tussen eind van schaal 10 en eind van schaal 11 is € 900,-, het verschil tussen eind van schaal 11 en eind

Arbeidsongeschiktheid

Een cao gaat over meer dan alleen salaris. In de cao is opgenomen dat hogescholen in principe voor een collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering zorgen die werknemers ten minste 70 procent van het laatstverdiende loon biedt. Over de premieverdeling tussen de hogeschool en de werknemer worden lokale afspraken gemaakt.

Een hogeschool kan ook kiezen voor een andere variant. Hogescholen kunnen ervoor kiezen om te garanderen dat medewerkers die gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden verklaard, een arbeidsovereenkomst krijgen voor ten minste 50 procent van wat uitkeringsinstantie UWV de 'restverdiencapaciteit' noemt. Simpel gezegd: als een medewerker een salaris van vijfduizend euro heeft en voor de helft is afgekeurd, zou die medewerker vijftienghonderd euro per maand kunnen verdienen. In dat geval garanderen hogescholen een aanstelling voor twaalfhonderdvijftig euro. Dat geeft de werknemers meer rechten op een uitkering.

De ledenraadpleging hebben wij per mail gehouden onder de in het mbo en hbo werkzame leden. Heeft u geen mail ontvangen? Laat het ons dan weten door dat te mailen naar: info@bo.nl. Dan gaan we ervoor zorgen dat u de mail in het vervolg wel ontvangt.

DUO beschuldigt opvallend vaak studenten met migratieachtergrond van fraude

Studenten die worden beschuldigd van fraude door de Dienst Uitvoerend Onderwijs (DUO) hebben „opvallend vaak” een migratieachtergrond. Dat blijkt uit onderzoek van Onderzoeksplatform Investico, NOS op 3 en het Hoger Onderwijs Persbureau. Voor dat onderzoek spraken journalisten dertig advocaten, die in totaal 376 bezwaar- of beroepsprocedures voerden waarin studenten beschuldigd werden van fraude met hun studiefinanciering. In 367 gevallen (ruim 97 procent) had de student een

migratieachtergrond.

Dat is wel een opvallend hoog percentage. Of er sprake is van discriminatie is niet duidelijk (als je alleen studenten met een migratieachtergrond controleert vind je alleen frauderende studenten met een migratieachtergrond). Inmiddels is het algoritme dat de DUO gebruikt voorlopig buiten werking gesteld. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) stelt inmiddels een onderzoek in naar de DUO.

Examencommissies universiteiten zien stijging aantal zaken

Het aantal studenten dat met bezwaren, vragen en verzoeken aanklopt bij examencommissies van universiteiten neemt toe. Dat beeld komt naar voren uit een rondgang van de NOS. Er zijn meer studenten, ze zijn mondiger, voelen meer druk om snel af te studeren en ze weten beter de weg, merken universiteiten. Bij alle universiteiten leidt het toegenomen aantal studenten de afgelopen jaren tot meer werk. De meeste onderwijsinstellingen zien dat studenten sinds de coronacrisis vaker naar de examencommissies stappen, met soms flink meer werkdruk voor die commissies tot gevolg. Ook de bredere werkdrukproblemen door de groei van het aantal mensen dat gaat studeren, speelt een grote rol. Dit geldt voor universiteiten want in het hbo neemt het aantal studenten af. Het aantal nieuwe studenten in het hoger beroepsonderwijs is in dit studiejaar '22-'23 ten opzichte van vorig jaar met 5,5 % afgenomen. Het lijkt er op dat dit probleem dus minder speelt in het hbo.

Uit het jaarverslag van de Hogeschool van Amsterdam blijkt dat in het studiejaar 2020-2021 het Loket BBK ruim 1300 berichten ontving. Het Loket BBK (Beroep, Bezwaar, Klacht) is de digitale faciliteit als bedoeld in artikel 1.59a Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek waar studenten terecht kunnen met klachten en bezwaar en beroepschriften. Daarvan waren 1057 berichten gericht aan het College van Beroep voor de Examens (CBE), meestal als beroep tegen een besluit van een examiner of examencommissie. In studiejaar 2021-2022 heeft het Loket BBK 1242 berichten ontvangen. Van deze berichten waren 844 gericht aan het College van Beroep. Er is dus (in ieder geval bij de Hogeschool van Amsterdam) sprake van een daling van het aantal klachten

45 miljoen euro voor hbo-opleidingen in krimpregio's

Minister Dijkgraaf van onderwijs, trekt ruim 45 miljoen euro uit voor hbo-opleidingen in regio's die te maken hebben met krimp door demografische ontwikkelingen. Dat moet bijvoorbeeld voorkomen dat hogescholen in krimpregio's als gevolg van dalende studentenaantallen besluiten opleidingen af te bouwen. Het gaat bij de toekenningen om elf hbo's in het noorden, oosten en zuiden van het land. Vooral opleidingen in het onderwijs, de techniek en landbouw en natuurlijke omgeving krijgen financiële ondersteuning. Dat schrijft minister Dijkgraaf in een brief aan de Tweede Kamer.

Ongeveer 10 procent van de hogescholen krijgt gedurende de periode 2010-2043 te maken met een krimp van meer dan 20 procent. Sommige opleidingen hebben nu al te maken met een daling van het aantal studenten van 50 procent of meer. Door die dalende studentenaantallen staat de maatschappelijke functie van het hbo in bepaalde regio's onder druk. Het wordt voor de hogescholen die te maken hebben met krimp steeds moeilijker om een breed opleidingsaanbod in stand te houden, bij te dragen aan regionale kennisnetwerken, laboratoria te vernieuwen en praktijkgericht onderzoek te blijven uitvoeren.

Helft hbo-bachelorstudenten haalt binnen 5 jaar diploma

Van alle studenten die aan een voltijd bacheloropleiding beginnen, heeft 51,5% na 5 jaar een diploma behaald. Na 8 jaar is dit percentage opgelopen tot bijna 70%. De overige studenten zijn gewisseld van opleiding of zijn gestopt met hun studie. Hierbij zijn er grote verschillen tussen groepen studenten. Zo zullen mbo'ers vaker na het eerste jaar zijn gestopt met hun hbo-opleiding doordat zij een betere kans maken op de arbeidsmarkt met hun reeds behaalde diploma. Verder wisselen havisten het vaakst van opleiding en halen vwo'ers het vaakst hun diploma binnen 5 jaar. Tussen hogescholen zijn er grote verschillen. Bij veel kunstopleidingen haalt 70 % van de studenten binnen 5 jaar het bachelor diploma. Bij de Hogeschool Inholland lukt het 42,7 % van de studenten binnen 5 jaar het bachelor diploma te behalen.

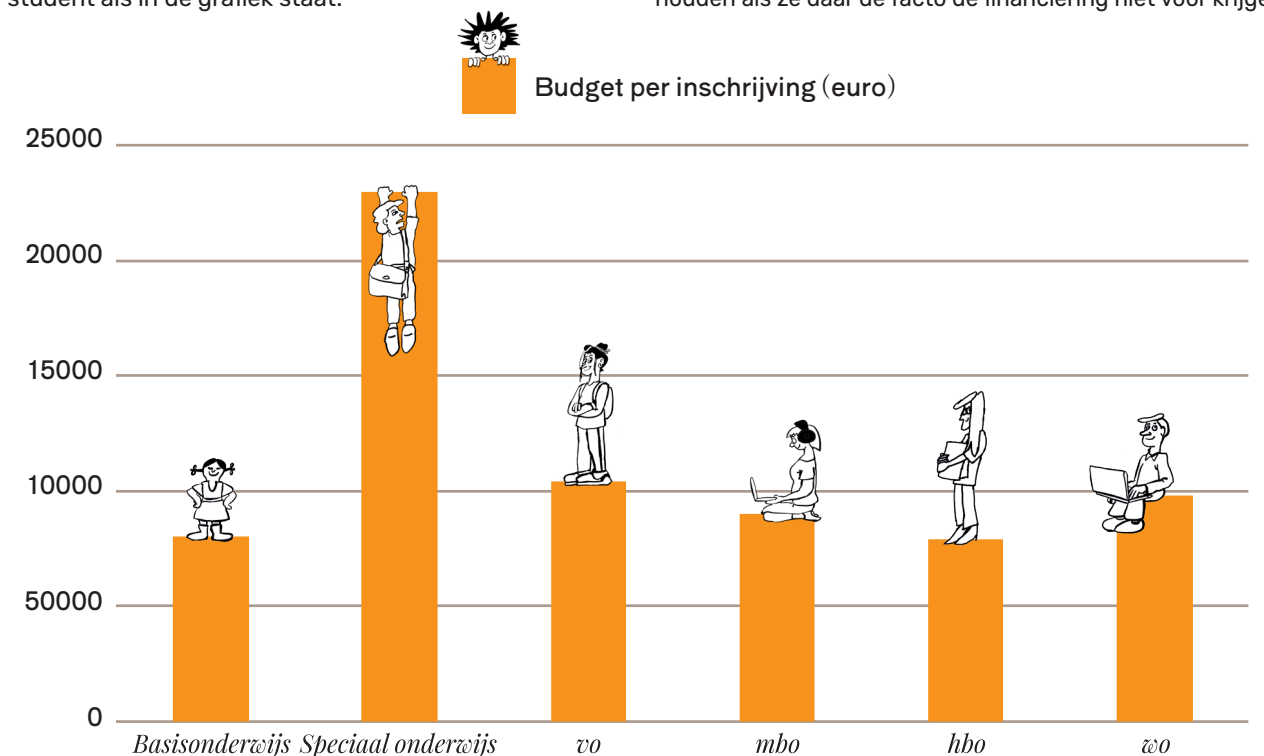
Hbo krijgt minste geld

Een nieuwsbericht in de categorie: die had ik niet aan zien komen. In een recent verschenen onderzoek van het Centraal Planbureau (CPB) staat dat het hbo van alle onderwijssectoren de laagste publieke onderwijsuitgaven per ingeschrevene krijgt. Het hbo krijgt van de overheid 7.878 euro per student, net iets minder dan een basisschoolleerling waar 8.011 euro aan budget voor beschikbaar is. Het speciaal onderwijs is relatief duur omdat daar met kleine groepen wordt gewerkt, maar het gaat in absolute aantallen om een klein aantal leerlingen. Universiteiten krijgen twee keer zoveel geld (19.568 euro) per student als in de grafiek staat.

Buitenlandse studenten

De groei van het aantal buitenlandse studenten blijft de gemoederen bezig houden. Een glimlach valt niet te onderdrukken bij het lezen van het allerlaatste idee van onze onderwijsminister Dijkgraaf. Volgens hem zouden andere Europese lidstaten meer Engelstalig onderwijs moeten aanbieden om internationale studenten te trekken. Samengevat komt het idee erop neer: wij (Nederland) hebben een probleem en andere landen moeten dat voor ons oplossen. Nog een idee: waarom trekken andere Europese landen minder buitenlandse studenten? Zou dat zijn omdat ze onderwijs in de taal van het land aanbieden? Wat zouden we daarvan kunnen leren...

Het CPB gaat uit van een 50/50-verdeling van het totale wo-budget tussen onderwijs en onderzoek. Vandaar dat in de grafiek een bedrag van 9.784 euro is opgenomen als budget voor onderwijs per student. De trend van de afgelopen jaren is dat er steeds meer onderzoek wordt gedaan bij hogescholen en daarvoor lectoren worden aangetrokken. Dit gaat mijn inziens ten koste van de kernopdracht van hogescholen om goed beroepsonderwijs aan jongeren te verzorgen. Een euro kun je immers maar één keer uitgeven. Je kunt je dus afvragen: hoe denken hogescholen het universiteitje spelen vol te kunnen houden als ze daar de facto de financiering niet voor krijgen?

Commerciële hogescholen krijgen boetes wegens overtreding van WHW

Op grond van artikel 7.15 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) zijn hogescholen en universiteiten verplicht om studenten duidelijk voor te lichten over de aard van het diploma dat studenten kunnen behalen. Het ten onrechte voeren van de naam 'universiteit', 'hogeschool' en het niet-gerechtigd verlenen van beschermde graden, zoals vastgesteld in de WHW zoals Bachelor of Master, is verboden. Een hogeschool mag op grond van artikel 15.7 WHW pas een graad (bijvoorbeeld een bachelor diploma) verlenen als de opleiding is geaccrediteerd door de NVAO. Een groot aantal (dertien) commerciële aanbieders hield zich hier niet aan. Het Ministerie van Onderwijs (OCW) heeft de instellingen daarom bestuurlijke boetes opgelegd. Het gaat om: Hogeschool Luzac, Hogeschool Markus Verbeek Praehp, LOI, NCOI en NTI, naast Hogeschool TIO, de Bestuursacademie Nederland, Hogeschool Schroevers, Hogeschool ISBW en Hogeschool Scheidegger.

Bijna alle instellingen kregen een boete opgelegd van 25.000 euro. De Bestuursacademie Nederland kreeg de laagste boete opgelegd van 5.000 euro opgelegd. De NCOI maakte het wel heel bont en kreeg een boete van 207.250 euro. De NCOI voerde ten onrechte de titel 'universiteit' en gaf 435 masterdiploma's uit aan studenten van niet geaccrediteerde opleidingen.

Bij de meeste aanbieders was het probleem dat het door de NVAO-geaccrediteerde opleidingsaanbod door de instellingen onvoldoende werd onderscheiden van het cursusaanbod. Hierdoor werd het volgens OCW onvoldoende duidelijk dat het cursusaanbod niet leidt tot een Nederlandse graad. Een aantal onduidelijkheden in terminologie versterkte dit:

- Bij de verschillende soorten cursusaanbod bevat de cursusnaam een graadaanduiding. Het betreft de professional master, de executive master en het aanbod Moderne bedrijfsadministratie dat wordt afgekort tot 'MBA'. Dit is volgens OCW onterecht gebruik van de naam 'master'.
- Veel aanbod wordt aangeboden als 'hbo <naam onderwijsaanbod>'. Dit brengt studenten in de waan dat het een hbo-bacheloropleiding betreft. In de context van andere informatie over het aanbod ontstaat de schijn dat het door de NVAO geaccrediteerd aanbod betreft waarvoor een graad verkregen kan worden.

Het is onvoldoende duidelijk welk niveau het onderwijsaanbod heeft. Dit komt door:

- Op de website wordt onderwijs op 'hbo-niveau' en aanbod op 'masterniveau' aangeboden. Dit suggereert een verschil in niveau tussen deze twee categorieën. Dat is niet terecht omdat zowel de bachelors, die onder het hbo aanbod vallen, als de masters, aanbod op hbo-niveau betreffen.
- Associate degrees worden gepresenteerd als een niveau tussen mbo-4 en hbo, terwijl het hbo-opleidingen zijn.
- Bij cursusaanbod wordt niet (expliciet) aangegeven dat het onderwijs niet tot een graad leidt.
- Websites bevatten terminologie of beweringen die er expliciet of impliciet voor zorgen dat de reikwijdte van overheidserkenningen onvoldoende wordt afgebakend.

Helpt hbo-bachelor-studenten haalt binnen 5 jaar diploma

Van alle studenten die aan een voltijd bacheloropleiding beginnen, heeft 51,5% na 5 jaar een diploma behaald. Na 8 jaar is dit percentage opgelopen tot bijna 70%. De overige studenten zijn gewisseld van opleiding of zijn gestopt met hun studie. Hierbij zijn er grote verschillen tussen groepen studenten. Zo zullen mbo'ers vaker na het eerste jaar zijn gestopt met hun hbo-opleiding doordat zij een betere kans maken op de arbeidsmarkt met hun reeds behaalde diploma. Verder wisselen havisten het vaakst van opleiding en halen vwo'ers het vaakst hun diploma binnen 5 jaar. Tussen hogescholen zijn er grote verschillen. Bij veel kunstopleidingen haalt 70 % van de studenten binnen 5 jaar het bachelor diploma. Bij de Hogeschool Inholland lukt het 42,7 % van de studenten binnen 5 jaar het bachelor diploma te behalen.

Sociale veiligheid in het hoger kunst- en mode-onderwijs

De onderwijsinspectie heeft onderzoek gedaan naar onveilige leeromgeving op kunst- en modeopleidingen bij verschillende hogescholen. De afgelopen tijd zijn een aantal opleidingen in het hoger kunst- en mode-onderwijs negatief in het nieuws gekomen. Studenten die tijdens het onderwijs werden afgekraakt, of het kwam voor dat ze een veel te hoge studiebelasting ondervonden of zelfs dat zij (seksueel) grensoverschrijdend gedrag ervoeren. Zo werd op de toneelschool in Maastricht een docent ontslagen wegens grensoverschrijdend gedrag, op modeopleiding AMFI in Amsterdam heerst een 'giftige' cultuur zo concludeerde RTL Nieuws na onderzoek en de directeur van de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten (KABK) in Den Haag moest haar functie neerleggen omdat er sprake was van een volgens onderzoekers "structurele, overheersende cultuur waarbinnen agressie en geweld en pesten veelvuldig voorkomen".

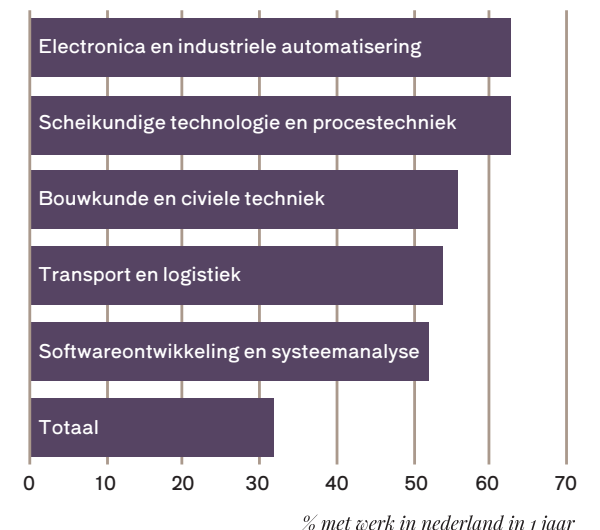
De onderwijsinspectie concludeert dat hogeschoolbesturen zich (grotendeels) bewust zijn van de wijze waarop ze de sturing op sociale veiligheid kunnen verbeteren. Wel geven hogescholen aan dat het monitoren, evalueren en bijstellen van maatregelen nog in ontwikkeling is, en dat het beleid soms te recent ontwikkeld is om het al bij te kunnen stellen. De onderwijsinspectie somt een aantal factoren op die maken dat grensoverschrijdend gedrag in de kunstensector, meer dan bij andere opleidingen, op de loer ligt. Het betreft:

- Risicofactoren gerelateerd aan docenten, zoals bijvoorbeeld gebrek aan didactische vaardigheden van docenten (professionals uit het veld met een kleine (tijdelijke) aanstelling) of invloed in het werkveld (drempel om te melden in verband met mogelijke latere consequenties).
- Risicofactoren gerelateerd aan studenten, zoals het persoonlijke karakter van het werk (feedback kan hier door persoonlijk en hard aankomen) onderlinge competitie en specifieke kwetsbaarheden van kunststudenten.
- Risicofactoren gerelateerd aan organisatie en kunstsector, waarbij te denken valt aan onder andere de machtspositie van artistiek leiders en het kleinschalige en/of fysieke karakter van opleidingen (zoals dans). Meer uitgebreide resultaten van het onderzoek zijn terug te vinden in het rapport Sturen op blijvende sociale veiligheid in het hoger kunst- en mode-onderwijs van de Inspectie van Onderwijs.

Derde van internationale afgestudeerden blijft in Nederland om te werken

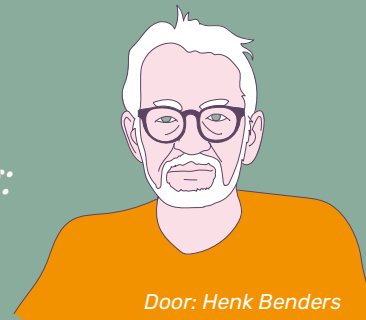
Van de afgestudeerden uit het studiejaar 2018- 2019, woonde en werkte een jaar later een derde in Nederland. Dit blijkt uit cijfers van het CBS. Van de afgestudeerde internationale studenten uit het studiejaar '18-'19 had 32 procent een jaar na het behalen van het diploma, werk in Nederland. Dit aandeel is groter dan in voorgaande jaren. Voorheen was het aandeel internationale studenten dat in Nederland bleef om te werken met ruim 20 procent relatief stabiel. Het aandeel internationale studenten dat een jaar na het afstuderen in Nederland werkt, verschilt per studierichting. Afgestudeerden in de studierichting Dienstverlening (bijvoorbeeld Supply Chain Management) hebben een jaar later relatief vaak werk, net als afgestudeerden in de studierichtingen Informatica, Onderwijs en Techniek, industrie en bouwkunde. Van deze groep werken 4 op de 10 een jaar later in Nederland.

Opleidingsgroepen met grootste aandeel werkenden, studiejaar 2018/'19

Binnen de studierichtingen kan gekeken worden naar groepen opleidingen. Het aandeel werkenden was met name groot onder een aantal technische opleidingen. Zo is meer dan 60 procent van de afgestudeerde internationale studenten met een diploma in de groep Scheikundige technologie en procestechniek (zoals Chemical Engineering) een jaar later aan het werk in Nederland. En dat geldt ook voor opleidingen in de groep Elektronica en industriële automatisering. Ook afgestudeerde internationale studenten in de groepen Bouwkunde en civiele techniek, Transport en logistiek en Softwareontwikkeling en systeemanalyse zijn met ruim 50 procent vaker aan het werk in Nederland dan afgestudeerden uit andere groepen. Management, bedrijfs- en personeelswetenschappen en Psychologie zijn populaire studies onder internationale studenten. Maar een jaar na het behalen van een diploma in deze richting, werkt minder dan een derde nog in Nederland.

Of ik de interviews met nieuwe leden voor ons blad voor mijn rekening wil nemen. Ik heb nog nooit een interview afgenomen, maar Pipi Langkous indachtig: ik heb het nooit gedaan, dus ik moet het kunnen. Dit nummer de aftrap.

Door: Henk Benders

In gesprek met nieuw BO lid:

Cees

Naam: Cees van Berkel

Standplaats: Breda

Woonplaats: Eindhoven

School: University of Applied Sciences

Burgerlijke Staat: samenwonend, geen kinderen

Ik pik uit de mij toegezonden lijst iemand die een beetje uit de buurt komt. Dat is dus Cees. Hij woont in Eindhoven, maar hij blijkt in Breda te werken. Met zijn opmerking dat hij bijna met pensioen gaat, weinig bijzonders heeft te melden, onderwijsondersteuner is én niet op de foto wil, vertrek ik thuis met de mededeling dat ik, inclusief reistijd, hooguit anderhalf uur wegblijf. Hoe anders loopt het. We blijken beiden opgegroeid te zijn in Tilburg, diverse gemeenschappelijke kennissen te hebben en op veel punten op elkaar te lijken. Een weerslag van ons gesprek dat uiteindelijk een kleine drie uur heeft geduurd, leest u hieronder.

Doopceel

Cees is in 1959 in Tilburg geboren. Via de NS waar hij opgeleid werd tot wagenmeester / storingsmonteur en een tussenstap in de wereld van gehoorapparaten, komt Cees in 1985 als technische medewerker bij de Verkeersacademie (VAT) in Tilburg terecht. Zijn taak: het beheer en onderhoud van materiaal zoals videoapparatuur, geluidsniveaumeters en een radarsnelheidsmeter en het begeleiden van studenten bij het gebruik hiervan. De Verkeersacademie is op dat moment een relatief kleine school. Geïnspireerd door medestudenten besluit Cees weer te gaan studeren. Hij heeft bijna de opleiding voor aardrijkskundeleraar afgerond als hij tot het inzicht komt dat het leraarschap hem niet gelukkig gaat maken.

Verkeersacademie, NWIT en NHTV

Ondertussen verovert de computer stormenderhand het onderwijs en Cees springt hier op in. Van het beheer van materialen rolt Cees in de wereld van systeembeheer en programmeren. De Verkeersacademie en het NWIT, (Nederlands Wetenschappelijk Instituut voor Toerisme) uit Breda besluiten zich te verlossen en de NHTV (Nationale Hogeschool voor Toerisme en Verkeer) wordt de liefdesbaby van die twee. Breda wordt de nieuwe standplaats van Cees en de liefde voert Cees naar Eindhoven als plaats om te wonen. Door zich steeds meer te profileren als een internationale hogeschool voldoet op enig moment de naam NHTV niet meer en daarom tref ik Cees voor dit interview op de campus van de Breda University for Applied Sciences. Tegenwoordig is Cees regievoerder van een aantal softwarepakketten en houdt hij zich bezig met dataconversie.

BO & Cees

Ik ben benieuwd hoe het komt dat ik Cees vind tussen de nieuwe leden terwijl hij twee en een half jaar voor zijn pensioen zit. Teleurgesteld in andere bonden valt het Cees op dat de koepelorganisatie CMHF waarbij BO is aangesloten, als een van de weinige vakorganisaties zeer kritisch staat ten opzichte van de nieuwe pensioenwet. En juist dat pensioen houdt Cees op dit moment erg bezig. Daarnaast spreekt het Cees aan dat BO een bond is voor het beroepsonderwijs. Cees vertelt dat hij ook lid is geworden van de Nederlandse Bond voor Pensioenbelangen.

Veranderingen in het onderwijs

Cees noemt schaalvergroting dé grote verandering in het beroepsonderwijs. Waar je vroeger veel zaken zelf moest en kon regelen, wordt nu voor elke deeltaak een professional ingevlogen. Zelf ziet hij daar ook wel de voordelen van in, al duurde het even eer hij eraan gewend was dat hij zich niet meer voor alles verantwoordelijk hoefde te voelen.

Als ik minister van onderwijs was dan...

Zou ik het mes zetten in de gekkigheid van de internationalisering. Het lijkt alsof het aantrekken van buitenlandse studenten is verworden tot het verdienmodel. Dat zou ik beperken. Het lijkt erop dat Dijkgraaf het signaal van Cees heeft opgepikt.

Student en Cees

Hoewel Cees in zijn werk weinig met studenten heeft te maken, is Cees erg gecharmeerd van de relaxte sfeer op school.

Hobby's en Cees

Als Cees over anderhalf jaar met pensioen gaat, zal hij zich niet vervelen. Van het restaureren van een oude Jaguar tot elektronica, zend- en ontvangapparatuur in het bijzonder; van het lezen van boeken over moderne geschiedenis tot Stephen King: Cees vindt het allemaal boeiend.

Personele wijzigingen

Per 1 september is ons juridisch team versterkt met Kees Wagenaar. In de bijdrage hieronder stelt Kees zich voor. Ook zijn per 1 september 2023 benoemd:

Thomas Oosterkamp, penningmeester BO, als centraal onderhandelaar voor de cao mbo en Marco Mosselman, lid hoofdbestuur BO, als centraal onderhandelaar voor de cao hbo.

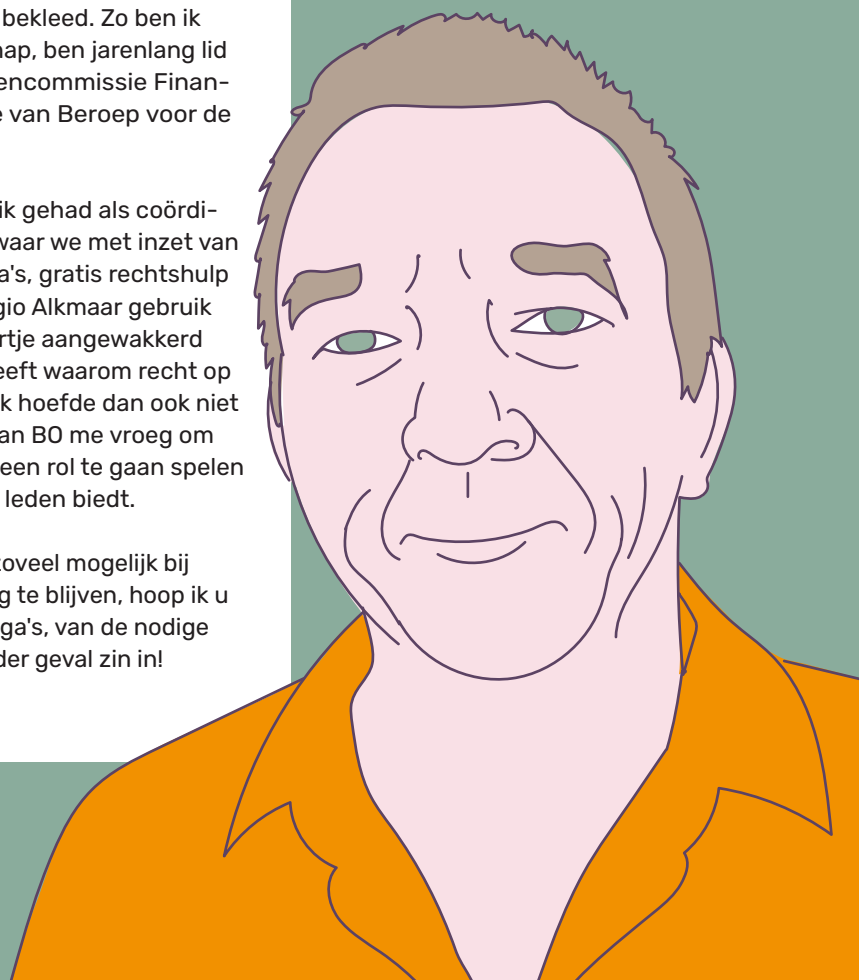
Even voorstellen: Kees Wagenaar

Mijn naam is Kees Wagenaar en ben met ingang van dit studiejaar de afdeling Juridische Zaken bij BO komen versterken. Ik maak graag van de gelegenheid gebruik om me even kort aan u voor te stellen.

Ik ben 62 jaar en ben ruim 30 jaar als docent juridische vakken werkzaam geweest in het HBO. Eerst bij de Hogeschool Alkmaar die later is opgegaan in de Hogeschool Inholland. Naast mijn werkzaamheden als docent, heb ik diverse taken uitgevoerd en functies bekleed. Zo ben ik actief geweest in de medezeggenschap, ben jarenlang lid en voorzitter geweest van de Examencommissie Financien en was docentlid van het College van Beroep voor de Examens.

De mooiste tijd in het onderwijs heb ik gehad als coördinator van de Rechtswinkel Alkmaar, waar we met inzet van studenten en zeer vakkundige collega's, gratis rechtshulp boden aan iedereen die daar in de regio Alkmaar gebruik van wilde maken. Daar is ook het vuurtje aangewakkerd om te willen weten hoe het zit, wie heeft waarom recht op wat en hoe gaan we dat verzilveren. Ik hoefde dan ook niet lang na te denken toen het bestuur van BO me vroeg om binnen de afdeling Juridische Zaken een rol te gaan spelen in de rechtshulp die de vakbond haar leden biedt.

Hoewel het spreekwoord zegt dat je zoveel mogelijk bij doctoren en advocaten moet zien weg te blijven, hoop ik u als dat nodig is, samen met mijn collega's, van de nodige rechtshulp te voorzien. Ik heb er in ieder geval zin in!

De Vakbond voor Beroepsonderwijs BO, houdt haar

ALGEMENE LEDENVERGADERING 2023

op donderdag 16 november om 15.00 uur, inloop vanaf 14.30 uur

Agenda

1. **Opening, vaststellen agenda en welkom**
2. **Het verslag van de Algemene Ledenvergadering van de UNIENFTO van 1 november 2022**
3. **Secretarieel Jaarverslag over 2022**
4. **Financiën**
 - a) Financieel Jaarverslag / jaarrekening 2022
 - b) Contributievoorstel 2024
 - c) Begroting BO 2024
5. **Statuten**
6. **Stand van zaken cao's MBO en HBO**
7. **Bestuursverkiezingen**
 - a. Aftredend en niet herkiesbaar – Martin van Klei
 - b. Aftredend en herkiesbaar – Henk Benders
 - c. Benoeming algemeen bestuurslid – Eelco Roffel
 - d. Benoeming algemeen bestuurslid – Marian Snelders
 - e. Benoeming algemeen bestuurslid – Iman Zamanian
8. **Beleidsvoornemens**
9. **Rondvraag**
10. **Sluiting**

Na afloop van de vergadering is er gelegenheid om informeel met elkaar bij te praten onder genot van een broodmaaltijd. Het bestuur van BO heet u van harte welkom op 16 november a.s.

Locatie: Kantoor BO, Parallelweg West 15B, Culemborg

U kunt zich aanmelden door **uiterlijk vrijdag 10 november** een email te sturen naar info@bo.nl. U krijgt dan tijdig de relevante stukken toegezonden.

Filosofie in het vmbo

*Dat je een 'doener' bent,
betekent niet dat je
niet nadenkt.*

Vragen stellen, luisteren naar elkaar, omgaan met verschillende meningen en argumenten geven is voor de persoonsvorming erg belangrijk. Nu gaat dat de een gemakkelijker af dan de ander. Maar daarin oefenen en weer oefenen kan tot mooie resultaten leiden. Nu is er een project onder de naam Filosofie op het vmbo Groningen. Onder leiding van Eva-Anne Le Coultre, onderzoeker op de Rijksuniversiteit Groningen.

Eva-Anne kreeg, mede dankzij subsidie, de kans om dit project te starten. Zelf is ze van oorsprong als vakdidacticus bezig met het opleiden van eerstegraads docenten voor het havo/vwo, daarom wilde ze graag een uitstapje maken naar het vmbo. "Ik wist dat er op het vmbo nog veel winst te behalen is, gezien er nog niet veel rondom filosofie wordt gedaan. Je ziet zelfs dat bij Nederlands in het vmbo argumentatievaardigheid helemaal geen doel is. Terwijl juist elk kind en elk volwassene er baat bij heeft om na te denken over existentiële vraagstukken en dit ook uit te kunnen leggen/onderbouwen. Elk mens zit met filosofische vragen, dus we moeten niet doen alsof vmbo-leerlingen dat niet hebben," geeft Le Coultre aan.

Dat hier in de praktijk nog anders over wordt gedacht, weet ook Le Coultre. "Ik weet nog dat een vmbo-docent zei dat een leerling met existentiële vragen zat over leven en dood. Deze leerling werd meteen in een hokje gestopt en het woord psycholoog werd genoemd. Er is niets mis met nadenken over dit soort vraagstukken. Daar mag juist ook ruimte voor worden geboden. Als we het afwijzen of er niet op ingaan, denken kinderen ook: ik zit op het vmbo, dus ik ben dom. Het blijft dan een selffulfilling prophecy."

Filosofie als hulpmiddel voor basisvaardigheden

Of je nu in de bouw gaat werken, de zorg ingaat of kapper wordt, overal komen vraagstukken rondom filosofie terug. "Dat je een 'doener' bent, betekent niet dat je niet nadenkt. Overal zijn ethische dilemma's om ons heen waarover we ons afvragen of we het juiste doen en wat zaken betekenen. Je kunt vmbo'ers niet alleen als doeners en gymnasiasten als denkers zien. Dan kom je weer in het hoog-laag denken terecht", vindt Le Coultre. Ze benadrukt dan ook dat de enorme focus op toetsen en cognitieve vakken ook niet bijdraagt aan de ruimte voor leerlingen om aan de slag te gaan met filosofie. Ook de vergrote focus op basisvaardigheden helpt daar volgens haar niet aan bij. "Tuurlijk moet je goed kunnen lezen, schrijven en rekenen. Maar doordat je met kinderen gaat filosoferen, gaat taalvaardigheid juist omhoog. Je gaat het namelijk hebben over onderwerpen waar ze zich in interesseren en je denkt samen na over de betekenis van. Dit doen we zowel mondeling als op papier. Dat is veel 'spannender' dan enkel leesonderwijs. Daarnaast werk je aan sociale vaardigheden en burgerschap. Je hebt veel vliegen in één klap."

Pilot

Inmiddels is de pilot van het project afgerond. Er zijn acht lessen filosofie gegeven op twee scholen: Het Hogeland

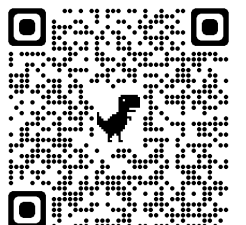
College in Winsum en het Theda Mansholt College in Appingedam. Op elke school kreeg één vmbo 3-groep de les. De initiatiefnemers zijn aan het bekijken hoe ze het project uit kunnen breiden naar andere scholen.

In het project worden filosofiedocenten gekoppeld aan vmbo-docenten voor een reeks filosofielessen. Zo ook in een klas van 3TL. "Dat was eigenlijk wel een grappig voorbeeld, want dit was een klas die er in eerste instantie niet veel zin in had. De eerste les leek dan ook niet succesvol. Zowel de vmbo-docent als de filosofiedocent moesten daarom ook kritisch kijken naar hun samenwerking. Wat voor hen hielp, is bijvoorbeeld het gesprek aan te gaan over tegengestelde posities: leerlingen met elkaar het gesprek aan te laten gaan over of je vrij bent om te worden wie je bent. Er waren zat leerlingen die hier vanuit eigen visies of ervaringen voorbeelden bij konden verzinnen, want ook zij kunnen zich hier iets bij voorstellen. Een ander, ietwat gevoeliger, onderwerp is of iedereen kinderen mag krijgen. Daar kwamen allerlei verhalen naar boven van kinderen die zaken om zich heen zien, bijvoorbeeld rondom verslaving of ziekte. Dat raakt ze en daar mogen ze iets van vinden. Door ze die ruimte te bieden om hun verhaal te onderbouwen, leer je ze ook met open houding naar elkaar luisteren en anderen respecteren." Door de reeks lessen werden de leerlingen uit de dagelijkse routine van het onderwijs gehaald. Het is volgens Le Coultre geen 'hard' schoolvak, maar juist een moment om samen na te denken en uit de toets- en meetcultuur te stappen. Daarom wordt er nu ook voor een tweede ronde lessen in het project gegaan. Le Coultre heeft veel geleerd van de eerste pilot en kijkt er naar uit de volgende lessenserie nog beter te maken. "Filosofie maakt je wereld zoveel groter. Er zijn zoveel verschillende manieren om tegen onderwerpen aan te kijken en je wordt bewust van je eigen waarden. Over het algemeen krijgen havo/vwo-leerlingen dit thuis al meer mee en worden zij op school hieraan blootgesteld. Voor vmbo-leerlingen wordt het op school niet gestimuleerd en worden zij bij minimale aandacht hiervoor er niet beter in. Met het oog op een stem hebben in de samenleving, is dit niet bevorderlijk. Als je kijkt naar leerjaar twee op het vmbo en gymnasium, dan zijn de verschillen veel te groot. Je ziet dat het niet goed lukt om op dit gebied dezelfde kansen te bieden."

Webinar

Om diezelfde kansen juist te stimuleren in het onderwijs, organiseert de besturenorganisatie Verus in samenwerking met Sardes en Nivoz het webinar 'Maar dat hoeven ze toch niet te weten...?'. In dit webinar gaan Eva-Anne en docent Educatie Wouter Sanderse het gesprek aan over het belang van Bildung en filosofie in het vmbo. Zij delen hun inzichten en ervaringen rondom dit thema en nemen je mee aan de hand van praktijkvoorbeelden en suggesties. Ook is er gelegenheid om via de chat met elkaar in gesprek te gaan.

Ben jij erbij op dinsdag 31 oktober, van 19.30 tot 21.00 uur?

De salarissen in het onderwijs

Het is bijna ongekend... Als ik de onderhandelaars-akkoorden bekijk in de diverse onderwijssectoren dan kan ik mijn ogen bijna niet geloven. Als uitgangspunt voor deze column neem ik maar het gemiddelde van 10%. In het po en vo word dit percentage letterlijk genoemd, in het mbo en hbo zie ik wat differentiaties, die ook pretenderen een gemiddelde van 10% loonsverhoging te realiseren.

Ik loop al een tijdje mee in de werkzaamheden op PZ, en ik kan me zo niet herinneren dat de loonschalen zo schoksgewijs verbeterd werden. Eindelijk dan toch! Natuurlijk is het terecht. Mocht u bij mij enige twijfel constateren in de eerste regels, dan is dat onterecht! In mijn werk maak ik echt wel eens mee dat collega's aan mijn bureau mij uit komen leggen dat er aan het einde van hun salaris nog een stukje maand over is... Anderzijds tref ik ook collega's aan die de verhoging voor kennisgeving aannemen. Mooi meegenomen, maar als het niet verhoofd was, nou ja, dan niet, he?

Het geeft ook maar weer eens aan dat de beleving van de goeie waardering voor onze werkzaamheden vaak genuanceerder is dan de simpele cijfers van de nieuwe loonschalen. Hoe is de situatie van de collega's? Bij de OOP-collega's en de onderwijsgevende collega's met een kleine betrekkingsomvang ligt het allemaal wat gevoeliger. Het nettobedrag wat iedere maand door de werkgever wordt overgemaakt is bij deze mensen een stuk lager dan bij de oudere lesgevende garde met een volle, of grotere werktijdfactor. En vaak zijn de kosten bij hen ook al wat lager; kinderen zijn de deur al uit, de hypotheek is voor een groot deel al afgelost. Zomaar twee items die, aan de uitgavenkant thuis, mede de welvaart bepalen. In elk geval zullen de 'lagere netto verdieners' met deze loonsverhoging heel blij zijn! Trouwens, wie zegt er nou 'nee' tegen wat meer maandelijks inkomsten? Niemand toch!

Na al die verontrustende cijfers over de inflatie van de afgelopen maanden, is het zeer terecht dat een fikse loonsverhoging gaat plaatsvinden. En nou de uitvoering nog...

Inflatie

Ik las op een site van een van de onderwijsbonden dat e.e.a. in oktober geëffectueerd moet gaan worden. En toen werd ik, door deze toezegging, wat bezorgd. Op onze afdeling wordt nu reikhalzend uitgekeken naar de update van ons salarisprogramma. Leveranciers van alle salarisprogramma's moeten, achter de schermen van hun programmatuur, de nieuwe schaalbedragen gaan implementeren. De praktijk is vaak dat men dan eerst afwacht of de achterbannen van zowel de werkgevers als de werknemers groen licht geven voor het afgesloten onderhandelaarsakkoord. En als dat licht dan echt groen is, moeten de nieuwe schalen vastgesteld worden, en vervolgens in de programmaturen verwerkt worden. Ik hoop van harte dat dat allemaal -op tijd- gaat lukken. Anders moeten we nog een maand langer wachten op de realisatie van de afspraken die aan de cao-tafels zijn gemaakt. En de (hogere) kosten van brandstof, voedsel en energie wachten daar niet op.

Natuurlijk is iedereen dik tevreden als ze het getal van 10% horen, maar in een eerdere column heb ik ook al eens aangegeven dat bij alleen een percentuele verhoging de verhoudingen tussen arm en rijk, ook in het onderwijs, weer een stukje groter wordt. Immers 10% van 1000 euro is 100 euro, maar 10% van 2000 euro is 200 euro. En de eenmalige uitkeringen die gedifferentieerd over de schalen wordt toegekend, maken dat niet goed. Met name de OOP-collega's en de onderwijsgevenden met een kleine(re) betrekkingsomvang komen dan, in mijn beleving, nog iets te kort. Iets voor de volgende ronde onderhandelingen??

Mocht u als OOP'er behoefte hebben om te reageren op bovenstaande, dan nodig ik u uit te mailen naar: martinvanklei@hotmail.com

Martin van Klei
4 oktober 2023

Na al die verontrustende cijfers over de inflatie van de afgelopen maanden, is het zeer terecht dat een fikse loonsverhoging gaat plaatsvinden.

Stikstofdepositie of stikstofemissie

Door: Frans van Erp

*Als de conclusies echt
op hun merites
worden beoordeeld
dan zouden deze
verstreckende gevolgen
kunnen hebben.*

Het merendeel van de stikstof uit boerderijen gaat in de 'stikstofdeken'; wat er neerslaat is heel lokaal. Onder leiding van Albert Tietema van het UvA Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteem Dynamica (IBED) zijn meerdere deelstudies naar emissie en depositie van ammoniak in mest en stallen uitgevoerd. Gedurende twee jaar is bij twee melkveebedrijven gemeten hoeveel stikstof er werd uitgestoten en waar die terecht komt. Conclusie van het onderzoek is dat stikstof dicht bij de bron neerslaat en niet te herleiden is naar specifieke bedrijven. Opzienbarend maar wel in lijn met een eerdere studies en studies die op dit moment worden uitgevoerd.

Volgens de onderzoekers komt slechts 9% van de stikstof die een boerderij uitstoot in een straal van 500 meter van de stal terecht. Op die afstand is de bijdrage van de boerderij gedaald tot een kwart van de totale stikstofconcentratie in de lucht en tot een vijfde van de stikstofdepositie. Binnen deze 500 meter neemt de stikstofdepositie exponentieel af naarmate de afstand tot de boerderij groter wordt. Stikstof dat in de omgeving van de boerderij neerslaat, doet dit met name op het erf zelf, binnen een straal van 100 meter rondom de boerderij.

Buiten het gebied met een straal van 500 meter slaat ook stikstof neer, maar op deze afstand is een individuele boerderij niet langer aan te wijzen als de belangrijkste bron. Stikstof dat hier neerslaat is hoofdzakelijk afkomstig uit de zogenoemde stikstofdeken. Die term slaat op het totaal aan stikstof in de atmosfeer dat als een soort deken over ons land ligt, en dat afkomstig is uit een veelvoud van zowel agrarische als industriële bronnen.

Het Ministerie van LNV stelt dat het feit dat het grootste deel van de ammoniak in 'de stikstofdeken' terecht komt, het reduceren van die emissie toch noodzakelijk blijft, "en op die manier de totale stikstofbelasting op Nederlandse natuur te verminderen."

Als de conclusies echt op hun merites worden beoordeeld dan zouden deze verstreckende gevolgen kunnen hebben:

- De huidige stikstofwetgeving zal door een nieuw kabinet moeten worden doorgelicht op consistentie en effectiviteit. Het beleid moet van depositiebeleid, waarbij modellen berekenen hoeveel depositie een bedrijf tot aan 25 kilometer verderop veroorzaakt, naar emissiebeleid. Dat is eenvoudiger en rechtvaardiger.
- Door in de landbouw op emissiebeleid te sturen komen technische en beheersmaatregelen meer in beeld: mestbewerking, toevoegen van additieven aan mest en sturen op het rantsoen van vee.
- Het stikstofmodel AERIUS, die het RIVM in opdracht van de overheid toepast om de spreiding en depositie, correspondeert niet met de werkelijk gemeten uitkomsten.
- De neerslag van ammoniak op gronden is veel malen minder dan de parameters die in de Kringloopwijzer zijn aangeven.
- Het model AERIUS voor de berekende stikstofdeposities van bedrijven, waar in het huidige beleid mee gerekend, is niet valide voor vergunningverlening.
- De uitkoopregelingen LBV en LBV+ hebben geen relatie meer met depositieafstanden. Deze eis zou dan moeten vervallen. Er is geen specifieke invloed van een stoppend bedrijf op natuurverbetering van het nabijgelegen Natuurgebied. De opkoop van duizenden boerderijen nabij natuur zal mogelijk amper effect hebben op de natuurkwaliteit.
- De beschikbare middelen die nu gereserveerd zijn voor de uitkoop van boeren zouden meer gericht kunnen worden op extensivering, biodiversiteit en vergoedingen voor groen-blauwe diensten voor bestaande boeren.
- De middelen die nu beschikbaar zijn gesteld voor de uitkoop van boeren en afwaardering van de gronden zouden voor het realiseren van klimaatdoelen in de landbouw gebruikt kunnen worden. Het Nationaal Programma Landelijk Gebied heeft ook opgaven bodem en klimaat.

Deze week is de begroting van LNV ingediend. De voorgestelde uitgaven voor natuurverbetering en klimaatadaptatie moeten nog worden geleend. Echter nu niet meer gratis maar tegen 3 %, de huidige rente op Staatsleningen. Dit zou wel eens een ommekeer in het denken kunnen worden, waarbij de Staatsfinanciën weer belangrijker worden.

Schrijf je in voor de nieuwsbrief

En ontvang vier keer per jaar actueel nieuws per mail.

Ga voor inschrijving naar **www.bo.nl** en klik op de ster

Wil je t.z.t. de nieuwsbrief niet meer ontvangen?
Afmelden kan ook weer makkelijk via de website van BO.

Gezocht

leden Klankbord-groep beroepsbeeld leraar/docent

Beste ALV-leden,

De komende periode gaat Kennisland als projectleider/organisatie aan de slag om voor de beroepsgroep leraren, en vooral ook in gesprek met en op basis van inbreng door leraren, tot een landelijk beroepsbeeld voor PO, VO en MBO te komen. Vooral nog is dit nog alleen een beroepsbeeld voor de leraar/docent.

Nu is er bij verschillende verenigingen al ervaring met het opstellen van een gespecialiseerd beroepsbeeld rondom het leraarschap in een specifiek vak of context en die bestaande beroepsbeelden willen we graag aanleveren als achtergrondinformatie voor Kennisland.

Willen jullie de beroepsbeelden (of beroepsprofielen) die er van jullie vereniging al zijn, toesturen aan Andrea Lutz (andrea.lutz@fvov.nl), graag met indien van toepassing een duiding bij de status en/of actualiteit van het document.

Daarnaast is onderdeel van het traject een aantal gesprekken met een klankbord-groep, bestaande uit actieve leraren/docenten. Met de klankbordgroep wordt duiding gegeven aan de in verschillende vormen opgehaalde gegevens. Mijn inschatting is dat het tot eind van het kalenderjaar gaat om vier inhoudelijke gesprekken.

Daarvoor zijn faciliteiten beschikbaar - de vorm daarvan volgt nog.

Willen jullie in je achterban op zoek gaan naar leden die in de klankbordgroep plaats kunnen nemen?

Het is niet per se noodzakelijk dat ieder alle keren aanwezig is, het kan ook in de vorm van een grotere groep waarin verschillende achtergronden vertegenwoordigd zijn en per gesprek een groep meepraat. De opgave kan ook weer via Andrea: **andrea.lutz@fvov.nl**

Als het project (de voorbereiding start deze maand) wat verder op gang is zullen we de verschillende activiteiten waarin de informatie opgehaald wordt bij leraren bij jullie bekend maken met het verzoek de achterban daarin te betrekken en uit te nodigen deel te nemen.

Remko Littooi
Bestuurder/Onderhandelaar FvOv

In Memoriam Corry Heijkoop 15-06-1956 18-07-2023

Corry was het bekende gezicht van vakbond UNIE, zij heeft samen met het toenmalig bestuur van 1994 het nieuwe kantoor op de Boschweg in Culemborg geopend.

Ze begon als koffiedame en heeft zich in de loop van de jaren ontwikkeld tot aanspreekpunt en administratief medewerkster.

Ze had in de 29 jaar dat ze voor de organisatie gewerkt heeft veel kennis van zaken opgedaan en stond open voor alle vragen die kwamen vanuit de leden en bestuur. Corry stond nog midden in het leven en genoot van haar dierbaren.

Helaas werd zij geconfronteerd met longvlieskanker en heeft ze de strijd niet kunnen winnen. In april 2023 was haar pensioendatum en zou ze gaan genieten van haar vrije tijd, helaas mocht dit voor haar niet zo zijn en is ze 3 maanden naar haar pensionering overleden.

Wij zullen haar vriendelijkheid, enthousiasme en gedrevenheid missen op de werkvloer.

Voor de UNIE / Unienfto was Corry een trouwe, zorgzame collega. Met grote toewijding heeft zij haar inzet voor 'haar toko' zoals ze dat zelf altijd verwoorde, vervuld.

Zelf heb ik ruim 24 jaar met Corry samengewerkt op kantoor. Vele herinneringen heeft ze achtergelaten.

Ingrid van Empel

Van de redactie

Nadat vorig jaar naam en uiterlijk van het ledenblad zijn veranderd, gaan we dit jaar verder met het vernieuwen van de informatievoorziening aan onze leden. Het bestuur heeft besloten om het aantal nummers van de BODE dat per jaar uitkomt terug te brengen naar vijf. Het blad zal dan uitkomen in oktober, december, februari, april en juni.

Een van de redenen voor dit besluit is kostenbesparing. Maar het is vooral ingegeven door de manier waarop we de leden van informatie willen voorzien. Om snel te kunnen reageren op de actualiteit of het snel overbrengen van nieuws aan de leden, is de BODE – vanwege de tijd die het kost om deze te maken – als medium niet zo geschikt. Voor actueel nieuws gaan we daarom meer werken met nieuwsbrieven en berichten op de website en/of andere media. De uitgaven van de BODE worden meer gericht op achtergrondnieuws en krijgen meer een themakarakter. Vaste columns blijven uiteraard zoveel mogelijk bestaan.

Wil je als lid zelf een keer bijdragen aan de BODE of met een bijdrage op de site, of heb je ideeën of reacties? Deze zijn altijd welkom, dus mail ons gerust op: redactie@bo.nl.

Namens de redactie,
Eelco Roffel

Ooit was het bij ons op de hogeschool normaal om extra uren te draaien...

Ik heb dat toen aangekaart bij de
decentraal onderhandelaar van BO.
Die heeft daar werk van gemaakt en
uiteindelijk werden alle uren met
terugwerkende kracht uitbetaald.
Ik was daar heel blij mee, want waar
je voor werkt moet toch gewoon
betaald worden? Ook mijn
collega's waren hier heel blij
mee. Een paar van hen zijn
meteen ook lid geworden
van BO. Een goed idee want
BO komt echt voor ons op!

Word ook lid van BO!

Het eerste halfjaar is gratis.
De lidmaatschapskosten
zijn ook nog via je werkgever
fiscaal aftrekbaar.
Goed geregeld toch?

scan de qr-code
of ga naar bo.nl

